

Mottagare
Regionstyrelsen

Återrapportering kring införande av nya bidragsregler inom fritid

Förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionfullmäktige tar bort stödformen distriktsstöd från bidragsbestämmelserna.

Förslag till beslut i regionstyrelsen

- Regionstyrelsen tar emot återrapporten.

Sammanfattning

Ärendet omfattar två delar: beslutet att avveckla distriktsstöden samt tolkningen av de nya allmänna bestämmelserna för stöd till religiösa och partipolitiska föreningar.

Avveckling av distriktsstöd

Fritidsenheten har under flera år genomfört en bidragsöversyn med målet att stimulera aktivitet och rörelse snarare än administrativ överbyggnad. Arbetet utgår från regionens mål att fler ska röra sig minst en timme per dag. I linje med denna inriktning beslutade Regionfullmäktige den 16 juni 2025 (§113) att ersätta vissa administrativa stöd, såsom distriktsstödet, med utökade aktivitets- och medlemsstöd.

Distriktsstöd har tidigare getts till organisationer som samordnar flera lokala föreningar, även utanför Riksidrottsförbundet. För närvarande får tre föreningar stöd: Gotlands Schackförbund, EFS och SALT:s samrådsgrupp samt Equmeniakyrkan Gotland. Den budgeterade summan för 2025 är 22 000 kr, men de faktiska utbetalningarna uppgår till 55 400 kr då stödet varierar med medlemsantal.

Förvaltningen föreslår att distriktsstödet avvecklas från 2026 och att de budgeterade 22 000 kronorna överförs till arrangemangsstödet, vilket föreningarna istället kan söka för konkreta aktiviteter. Förändringen kräver ingen ramökning. Bedömningen är att distriktsstödet syfte – att stötta administration och samordning – inte längre ligger i linje med regionens mål om ökad rörelse och delaktighet.

Tolkning av allmänna bestämmelser

Region Gotland har antagit nya allmänna bestämmelser inom kultur- och fritidsområdet (RS § 350). Enligt dessa kan religiösa och partipolitiska föreningar beviljas stöd, men inte för verksamhet med religiösa eller politiska inslag. Detta påverkar främst några kristna ungdomsorganisationer, särskilt scoutföreningar, som söker aktivitets- och resestöd.

Regionens tolkning utgår från Diskrimineringsombudsmannens praxis gällande religiösa inslag om skolavslutningar i kyrkan med några klarlägganden kring exempelvis bön, välsignelse, trosbekännelse, andakt och missionerande. Undervisning med konfessionellt innehåll, som söndagsskola, är inte bidragsberättigat. Däremot kan verksamhet som berör religion ur kulturellt eller allmänbildande perspektiv – exempelvis samtal om jul eller påsk – vara bidragsberättigat, liksom andra aktiviteter med religiös grund som yoga eller meditation, så länge syftet inte är omvändelse eller förkunnelse.

För aktivitetsstöd gäller att verksamheten ska vara minst 45 minuter och att deltagande i eventuella religiösa moment utanför huvudaktiviteten måste vara frivilligt. Efter dialog med berörda föreningar inför vårterminen 2025 bedöms deras verksamhet uppfylla dessa krav. Om andra föreningar med religiös eller partipolitisk grund ansöker kommer motsvarande bedömningar att göras i dialog mellan förvaltning och aktuell förening.

Samlad bedömning

Förvaltningen föreslår att distriktsstöden tas bort från 1 januari 2026 som en följd av de nya bidragsreglerna. Förändringen frigör medel till stöd som främjar aktivitet snarare än administration. Samtidigt tydliggörs reglerna för religiösa och partipolitiska föreningar, så att bidrag kan ges på lika villkor utan att stödja konfessionell eller politisk verksamhet. Sammantaget innebär förändringarna ett mer ändamålsenligt, rättvist och aktivitetsfokuserat bidragssystem i linje med Region Gotlands mål om ökad rörelse och delaktighet.

Gällande tolkningen av bidragsbestämmelserna anser förvaltningen att återrapporten är mottagen.

Ärendebeskrivning

Detta ärende består av två separata delar. Den första är kring beslutet att ta bort distriktsstöden. Den andra delen rör tolkningar av de allmänna bestämmelserna gällande stöd till religiösa och partipolitiska föreningar.

Distriktsstöden tas bort

Fritidsenheten har jobbat med en bidragsöversyn under ett par år. Detta med fokus på att en revidering av bidrag och stöd. Ett tydligt uppdrag har varit att främja aktivitet och rörelse och inte en administrativ överbyggnad. Detta bland annat för att nå målet om att fler ska röra sig en timme per dag. Ett mål som återfinns på många nivåer inom Region Gotland. Ett led i detta är att ta bort och ersätta stöd som syftar till just administrativ överbyggnad så som distriktsstödet, och i stället ge större och tydliga incitament till att främja rörelse, aktivitet och arrangemang.

I det stöd som beslutades av regionfullmäktige 2025-06-16 § 113 ersätts exempelvis distriktsstöden till pensionärs- och funkisföreningar med ett utökat aktivitets- och medlemsstöd. Detta för att öka ersättningen till just aktivitet och rörelse.

En konsekvens av beslutet i Regionfullmäktige och inriktningen att inte ge stöd till överbyggnad utan rikta in sig med på aktivitet, är att det distriktsstöd som idag erhålls av ungdomsföreningar som inte är en del av Riksidrottsförbundet behöver tas bort. I dagsläget erhålls det om man har två eller fler medlemsföreningar inom sin verksamhet och det går till den samordnande funktionen för just samordning. Förslaget är att ta bort distriktsstödet och omfördela den budgetposten till arrangemangsstöd och få de aktuella föreningarna att söka det stödet i stället för att gynna ökad aktivitet.

Det är tre föreningar som i dagsläget uppehåller distriktsstöd för ungdomsföreningar och det är Gotlands schackförbund, Equmeniakyrkan Gotland och EFS och SALT samrådsgrupp på Gotland.

Den totala budgeten för distriktsstöd är 22 000 kr men ersättningen till föreningarna i dag överstiger. Detta eftersom det till viss del är ett stöd som baseras på antalet medlemmar, vilket gör det svårt att budgetera exakt.

Stödet fördelas genom ett grundstöd på 9 200 kr och 107 kr per medlem i de lokalföreningar som söker och får aktivitetsstöd årligen. Därmed kan stödnivån fluktuera per år.

2025 fördelades stödet enligt följande:

Gotlands schackförbund	15 600 kr
EFS SALT	14 800 kr
Equmenia Gotland	25 000 kr

Detta ger en total utbetalning 2025 på 55 400 kr. Förslaget är att de 22 000 kr som finns budgeterat för distriktsstöd flyttas över till Arrangemangsstödet.

Förslaget kräver ingen ramförstärkning eller tillskott av medel utan sker med befintliga medel.

Tolkning av nya allmänna bestämmelser inom fritidsområdet

Region Gotland har antagit nya allmänna bestämmelser inom kultur- och fritidsområdet, RS § 350. En av de nya formuleringarna är att religiösa och partipolitiska föreningar är bidragsberättigade, men att stöd inte ges till verksamhet som har religiösa eller partipolitiska inslag. Inom fritidsområdet får det påverkan på en handfull föreningar med kristen grund, främst inom scouting för barn- och ungdomar 7-20 år, som regelbundet söker aktivitets- och resestöd.

En vanlig tolkning av vad ett religiöst inslag kan vara är den som Diskrimineringsombudsmannen gör angående skolavslutningar i kyrkan: ” En rektor kan tillåta att skolan har skolavslutning i en kyrka om den utformas så att tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och den gemensamma samvaron och att det inte förekommer några religiösa inslag såsom bön, välsignelse eller trosbekännelse.”

När det gäller stöd till ungdomsverksamhet inom fritidsområdet anammar Region Gotland DO:s tolkning med dessa klarlägganden: religiöst inslag tolkas som sådant som innehåller tydliga konfessionella inslag såsom bön, välsignelse, trosbekännelse, gudstjänst, andakt, mässa, predikan eller missionerande. Undervisning i form av söndagsskola eller liknande är således inte bidragsberättigat. När det gäller andra uttryck såsom psalmer, religiös sång, dans eller berättande är det att betrakta som ett religiöst inslag om syftet är omvändelse eller bekännelse av religiös tro. Men att exempelvis prata om varför vi firar jul och påsk på en samling är både rimligt och allmänbildande. Det som avgör är om syftet är att få deltagarna att bekänna sig till den kristna tron, eller annan religion. Andra exempel på populära aktiviteter som vilar på religion såsom meditation, yoga eller animistiska uttrycksformer som dans kan vara bidragsberättigade så länge inte syftet är omvändelse eller förkunnelse.

När det gäller dessa stöd är tolkningen att bidrag kan beviljas om det, inom de 45 minuter som är minimilängd på en aktivitet, inte förekommer ofrivilliga religiösa eller konfessionella inslag. Genom en tillitsfull dialog med samtliga föreningar som sökt aktivitets- och resestöd för vårterminen 2025 är bedömningen att de beviljas stöd eftersom verksamheten är allmänt känd, kommunicerad till deltagarna och att eventuella religiösa inslag alltid är frivilliga. Skulle andra föreningar med religiös grund ansöka om stöd får förvaltningen föra samma dialog med dem och nya bedömningar göras.

När det gäller resestöd får föreningarna beskriva om det förekommit eventuella religiösa inslag och om dessa är byggda på motsvarande frivillighet som beskrivs ovan. Vid osäkerheter förs dialog med förvaltningen och bedömning om stöd görs från fall till fall.

Bedömning

Förvaltningens förslag gällande den första delen av ärendet är att distriktsstöden behöver tas bort som en konsekvens av de nya bidragsreglerna som börjar gälla från 1 januari 2026. Det är också bedömningen att distriktsstöden syftar till att stötta den administrativa överbyggnaden inom föreningslivet. Det är inte linje med det värden som ligger till grund för bidragsöversynen i stort, det vill säga att de nya bidragen i första hand ska syfta till att bidra till mer aktivitet och mer rörelse. Det är även förvaltningens bedömning att förstärkt arrangemangsstöd kan bidra till att föreningar får stöttning för de aktiviteter som genomförs. Gällande tolkningen av bidragsbestämmelserna anser förvaltningen att återrapporten är mottagen.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-07

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Maria Wennström
tf avdelningschef